

Marina Gregorsson
Regional utveckling
Område Valfärd, klimat och kompetens
Tfn: 063-14 66 19, 070-718 91 88
E-post: marina.gregorsson@regionjh.se

Datum: 2018-10-05

Dnr: RUN/82/2018

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS UPPFÖLJNING 2018 - MINSKAD MILJÖ- OCH KLIMATPÅVERKAN

Mål för det arbetet med minskad miljö- och klimatpåverkan

I den här rapporteringen redovisas måluppfyllelsen för fullmäktiges mål

- Fullmäktiges samhällsmål
 - Fossilbränslefri region år 2030

Arbetet har även följande mål, fokusområden och uppdrag att förhålla sig till

- Villkorsbeslut 2018
 - Handlingsplan för att integrera och stärka miljö- och klimatperspektiven i det regionala tillväxtarbetet
- Kommunala uppdrag
 - Regionalt energikontor, miljöstrategisk samverkan, fossilbränslefritt län, energiomställning för tillväxt

Måluppfyllelse

Fullmäktiges strategiska samhällsmål

- Fossilbränslefri region 2030

Framgångsfaktorer

- Verka för omställning till fossilbränslefria transporter
- Verka för energieffektivitet inom byggande och boende
- Verka för ökad produktion av förnybar energi
- De åtgärder som initierats för att minska klimatpåverkan från resor och transporter ska ha fortsatt kontinuitet
- Resfria möten skapar tidseffektivitet och minskar transportutsläppen
- Vid inköp, inklusive upphandling, ska miljökrav ställas där så är relevant

Indikatorer	Mål 2018	Måluppfyllnad
160 st. publika laddstationer, varav 40 st. snabbladdstationer i regionen	Samma som indikator	100 laddstationer varav 21 snabbladdare. Målet kommer inte att nås under 2018.
CO2 utsläpp i den allmänna kollektivtrafiken ska vara högst 0,65 kg per km		Utsläppen mäts på helår
Leveranserna av fossila bränslen, alla kategorier, är mindre än 70 % av 1990-års oljeleverans	Samma som indikator	Leveranserna av fossila bränslen (bensin, diesel, eldningsolja) har minskat med 28% från 1990 till 2017 och ligger således på 72% av 1990 års nivå.
Verka för att besparingspotential om 20 % i det kommunala fastighetsbeståndet uppnås inom respektive kommun, basår 1990	Mål från Fastighetsnätverk: Kommunerna tar fram beslutsunderlag för energirenovering motsvarande ca 550 kWh/kn. (Projektet fastighetsnätverk förlängt tom. 20190331.)	Arbete inom projekten fastighetsnätverk och BUILD2LC. Flera kommuner har tagit fram underlag enligt mål, men alla kommuner har inte deltagit aktivt i projektet (många har haft utmaningar med tillsättning av tjänster) Vi har därför inte uppgifter från alla kommuner.
0,5 m2 solcell per invånare är installerat år 2018	Samma som indikator	46450 m2 installerad yta solceller, 0,4 m2 solceller per invånare
Kommunernas fastighetsansvariga får ökade kunskaper, inspiration samt stöd för att uppnå den egna kommunens uppsatta energioch klimatmål för de egna	Mål från Build2LC och Fastighetsnätverk: Arrangera nätverksträffar för fastighets- o energiansvariga, minst 2/år.	Målen för projekten Fastighetsnätverk och Build2LC kommer att nås. (Not. Förslaget för nätverkets fortsatta fortlevnad är att en samordningstjänst finansieras

fastighetsbestånden	Ta fram förslag för nätverkets fortlevnad efter projektet slut.	av kommunerna gemensamt. Detta är dock inte beslutat.)
Koldioxidutsläppen ska minska med 14 % jämfört med år 2016		<p>Regionala utvecklingsförvaltningens resor år 2015 orsakade ett koldioxidutsläpp av ca 269 ton</p> <p>Regionala utvecklingsförvaltningens resor år 2017 orsakade ett koldioxidutsläpp av ca 207 ton (12% av organisationens totala utsläpp från resor och transporter)</p> <p>Andelen resor med tåg till och från Stockholm (med Sthlm som slutdestination) har ökat från 12 % år 2015 till 19 % år 2017.</p>
Distansdeltagande är möjligt vid samtliga RUNs utskotts-/AUmöten 2018		<p>AU har haft åtta sammanträden hittills i år, och vi har varit i regionens lokaler vid samtliga tillfällen, dvs. det har varit möjligt att delta på distans vid samtliga sammanträden. Det har nyttjats av en ledamot vid tre tillfällen; i maj (halvdagssammanträde), i september (extrainsatt sammanträde som varade ca. 30 minuter) och i oktober. Ledamoten bor i Åre kommun, och åker vanligtvis egen bil till och från sammanträdena.</p> <p>Utskottet för infrastruktur har haft fem sammanträden hittills i år, varav tre i regionens lokaler då det varit möjligt att delta på distans. Vid två möten har det inte varit möjligt: ett i samband med en tvådagars studieresa till Trondheim, och ett där mötet hölls i Länstrafikens lokaler. Deltagande på distans har nyttjats av en ledamot vid ett tillfälle. Ledamoten bor i Bergs kommun och åker vanligtvis</p>

		egen bil till och från sammanträdena.
Andelen ekologiska råvaror inom våra folkhögskolor ska vara 30 % av det totala livsmedelsinköpen		Ekologiska livsmedel Birka: 31,7% (2017) Bäckedal 25,2 % (2017)

Villkorsbeslut 2018

- Handlingsplan för att integrera och stärka miljö- och klimatperspektiven i det regionala tillväxtarbetet

Under året har näringsdepartementet gett regionalt tillväxtansvariga möjligheten att revidera framarbetad handlingsplan. I den arbetsgrupp som tillsatts för detta arbete gjordes bedömningen att handlingsplanen inte behöver revideras, vilket också meddelades till Tillväxtverket i augusti månad. Uppföljning av handlingsplanen sker i redovisningen av Region Jämtland Härjedalens villkorsbeslut.

Kommunala uppdrag

- Regionalt energikontor, miljöstrategisk samverkan, fossilbränslefritt län, energiomställning för tillväxt

Energi-kontorets främsta syfte är att främja energieffektivitet och förnybara energikällor på lokal och regional nivå. Verksamheten riktar sig främst till: Kommuner, Kommunala bolag, Offentliga aktörer, Organisationer, Företag, Föreningar och Hushåll. Bidrag till regionala energikontor regleras i förordning (2016:385).

Nedan redovisas Energi-kontorets nuvarande projektportfölj:

Hållbara transporter

Transportsektorns omställning till att bli fossilbränslefri är Jämtlands läns största utmaning. Senare år har detta arbetsområde blivit en tydlig del inom regionens arbete för minskad miljö- och klimatpåverkan.

Stolpe in Stad Land (SiSL), regional/Norrlandssatsning

Det övergripande målet är att skapa förbättrade förutsättningar för laddbara bilar vilket i sin tur gör att fler små och medelstora företag i Mellersta Norrland kan dra nytta av elbilsutvecklingen genom; effektivare transporter, locka kunder genom att erbjuda laddning eller sälja laddrelaterade tjänster. SiSL möter tre stora behov för att skapa goda förutsättningar för ett fungerande regionövergripande transportsystem som är energieffektivt och samtidigt mindre beroende av fossila bränslen:

- 1) Utbyggnaden av en fullgod infrastruktur av snabbaddare längs våra viktigaste transportstråk för att möjliggöra längre resor med elfordon.
- 2) Underlätta och skapa möjligheter för laddning av elbil vid bostäder, arbetsplatser och besöksmål.
- 3) Brist på kunskap om elfordon, myter och attityder till möjligheterna att använda elfordon i våra glest bebyggda län och kallt klimat. För att förändra inställningen till elbilar finns ett behov av att jobba med normer kring bilar.

Solelbilar, regional satsning

Ett projekt där Region Jämtland Härjedalen, länets näringsliv och andra aktörer gemensamt arbetar för att öka installationer av laddstationer, solceller och antalet laddbara bilar i länet.

Hållbart byggande

Inom hållbart byggande genomförs projekt på såväl internationell nivå såsom lokal nivå utifrån identifierade behov hos länets kommuner.

Samordningsnätverk för fastighetsansvariga, regional satsning

Projektets huvudsakliga syfte är att underlätta samarbete mellan kommunernas fastighetsansvariga gällande energifrågor och därigenom effektivisera och minska kommunernas energianvändning. Projektet ska med befintliga planer hos deltagande kommuner fungera som ett stöd i respektive kommuns process för att uppnå de mål som är satta. Genom att samordna gemensamma behov och genom att lära av varandras erfarenheter kan kommunerna stärka varandra. Vidare ska projektet också erbjuda inspiration och kunskapsstöd i frågeställningar som är specifika för kommunala förvaltningar. Projektet ska innan projektslut också ta fram en plan för hur nätverket kan fortleva efter projektets slut.

Energieffektivisering VA, regional satsning

Nätverkets huvudinriktning är att öka kunskapen om energieffektivisering inom VA-verksamhet, samt att åtgärder inom energieffektivisering genomförs. Nätverkets aktiviteter kommer att vara inriktade på kunskapshöjande insatser, inventering av egen verksamhet, prioritering och genomförande av åtgärder. Projektmålet är att arbeta strategiskt med energieffektivisering i VA-verksamhet och ha fokus på optimal drift och långsiktighet. Alla åtta kommuner deltar i projektet.

Informationscentrum för hållbart byggande, nationell satsning

Energikontoren är partner i [Informationscentrum för hållbart byggande](#). Vår roll i arbetet kommer att vara att insamling av information och material samt spridning av kunskap

Build2LC

Projektet syftar till att stimulera till ökad energieffektivitet i byggnader via inspiration, kunskapsutbyte och goda exempel. Det riktar sig till fastighetschefer, fastighetsansvariga och de som arbetar med energi i fastigheter på fastighetsbolag, kommuner eller annan offentlig organisation i länet.

Energieffektiva företag

Vi driver flera projekt som riktar sig till energieffektivisering i företag, det finns idag inget mål i regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan som fångar upp det arbetet. Olika stöd till företag ges inom projekten; kompetensutveckling, företagsbesök, coachning i energi- och klimatfrågor, hjälp att söka ekonomiska stöd för energiarbete såsom energikartläggningsstöd, stöd för miljöstudier, klimatinvesteringsstöd och stöd sökta ut landsbygdsprogrammet för energiåtgärder. Vi följer också upp energianvändning i företag.

Regionala Noder fas 2, nationell satsning

Små och medelstora företag som har en energianvändning över 300 000 kilowattimmar (kWh) har fått stöd i syfte att arbeta systematiskt och strukturerat med att effektivisera sin energianvändning. De regionala noderna (Energikontoret) ska ha en fördjupad kontakt med minst 20 % av målgruppen inom respektive län.

Energieffektiviseringsnätverk, nationell satsning

Syftet är att få näringslivet, specifikt små och medelstora företag, att energieffektivisera sin verksamhet och därmed även bli mer konkurrenskraftiga på marknaden. Målet med att upprätta nätverk är att underlätta för företagen att arbeta systematiskt och strukturerat med energieffektivisering och därigenom uppnå effektivare industriell energianvändning. En modell för nätverk är innehållsmässigt ett steg på vägen för företag att uppfylla kraven i ISO 50 001 . Detta för att underlätta för företag att senare kunna ta steget fullt ut att införa ett certifierat energiledningssystem. Projektmålet är att finansiera 40 nätverk under perioden med minst 15 % energieffektivisering under den tid nätverken löper (4 år/nätverk)

Coach energi och klimat (CEK), nationell satsning

CEK är en nationell satsning särskilt riktad till små och medelstora företag med en energianvändning under 300 000 kilowattimmar (kWh). I programmet, som är kostnadsfritt för deltagarna, kombineras enskild coachning med grupp föreläsningar och erfarenhetsutbyten mellan företag. Genom att delta får företag hjälp med att sänka energikostnader, förbättra lönsamheten och minska klimatpåverkan.

Övriga:

Energikontoret har utöver genomförandeprojekt också uppdrag inom samordning och informationsspridning. Beställare av uppdragen är såväl nationella myndigheter såsom länets kommuner.

Regional utvecklingsledare, nationell satsning

Innebär ett samordningsansvar för länets kommunala energi- och klimatrådgivare (EKR). Ansvarar för en regional introduktion av nya EKR samt genomförande av minst två nätverksträffar per år för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Planering och arbete kring EKR:s aktiviteter ska samordnas utifrån en regional målgruppsprofil samt rådgivarnas egna aktivitetsplaner. Verka för att EKR är engagerade i energikontorets övriga projektverksamhet där samordningsvinster finns. Energikontoret i Region Jämtland Härjedalen har även uppdraget att vara nationell samordnare för landets alla regionala utvecklingsledare i nära dialog med Energimyndigheten.

Energi- och klimatrådgivning, lokal satsning

Region Jämtland Härjedalen samordnar, på uppdrag av kommunerna, kommunal energi- och klimatrådgivning för sex av länets kommuner. Energi- och klimatrådgivarna hjälper dig med tips och råd om hur du kan påverka din energianvändning och hur du ska göra för att påverka miljön så lite som möjligt. De ger opartiska råd och hjälper dig hitta den bästa tekniska lösningen som passar dina, ditt företag eller sin organisations förutsättningar.

Horizon2020, nationell satsning

Att öka kunskapen bland offentliga aktörer i Jämtlands län om energi- och transportprioriteringar inom programmet Horisont 2020. Offentliga aktörer i länet har genom energikontorets stöd god kunskap om prioriteringar i utlysningar för energitutmaningen i Horisont 2020 i syfte att skapa förutsättningar att delta i ansökningar.

OBS! Målet om en fossilbränslefri region 2030 kommer med dagens takt inte att nås!

Åtgärder om målen inte ser ut att uppfyllas

Saker som påverkar

- Mer resurser behövs för att kommunicera klimatfrågan och åtgärder som krävs av alla samhällssektorer.
- Tydliga politiska riktlinjer för att tillväxtmedel som delas ut ska bidra till målet om en fossilbränslefri region 2030.
- Fortsätta arbeta aktivt för en ökad infrastruktur och övergång till fossilfria drivmedel.
- Fortsätta och utöka samarbete med övriga län (Sverige och Norge) för att öka produktion av förnybara drivmedel för de områden där el inte kan ersätta fossila bränslen.
- Bredare och ett mer kraftfullt samarbete mellan regionens alla områden för att öka kompetensen och tydliggöra allas ansvar för målet om en fossilbränslefri region 2030.
- Tydliga politiska riktlinjer och styrning så att Region Jämtland Härjedalen som organisation och dess anställda agerar förebild.
- Tjänsteresor -antalet flygresor ökar. Policyefterlevnaden behöver öka i organisationen.